

Toiminnanjohtaja Heta Piirto Puheenvuoro YHES-hankkeen loppuseminaarissa 20.11.2020

Yhteisöllinen työote, ennaltaehkäisevät palvelut ja toimintatavat sekä terveyden edistäminen puheterapian viitekehyksessä ovat keskeisiä asioita tulevina vuosina, jolloin palveluita järjestetään uudelleen, ja ne on tarkoitus toteuttaa kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyössä.

Jotta voidaan ymmärtää yhteisöllisen työotteen mahdollisuudet ja voidaan kehittää palveluita, tulee puhkaista kaksi puheterapiaan liittyvää kuplaa. Ensinnäkin on päästävä eroon ajattelusta, että puheterapeutin asiakas ja puheterapian kohde on aina yksilö. Yhteisöllisen puheterapian asiakas on yhteisö. Toinen kupla liittyy palveluiden tuottamiseen. Puheterapeuttipula tulee helpottamaan, sillä tästä vuodesta alkaen puheterapeutteja valmistuu aiempaa enemmän ja koulutusmääriin saadaan merkittävä lisäys. Tulevaisuudessa tätä lisääntyvää puheterapeuttiressurssia ei tule kohdentaa ainoastaan korjaavaan työhön. Puheterapeuttien koulutusmäärien lisäys on merkittävä mahdollisuus hyödyntää puheterapeuttien ammattitaitoa uudellaisiin palveluihin ja kokonaan uudella tavalla.

Yhteisöllisen työotteen vahvistaminen ja kehittäminen osana puheterapiapalveluita mahdollistaa aidon panostamisen ennaltaehkäisyyn, tällä tarkoitan esimerkiksi tiedottamista, monenlaisten materiaalien työstämistä sekä matalan kynnyksen helposti saavutettavaa neuvonta- ja ohjauspalvelua perheille ja eri yhteisöille. Uudenlainen palvelumuotoilu tekee myös perinteistä puheterapiaan liittyvää ajattelua laajemmaksi ja näkyvämmäksi. Hyvä esimerkki tästä on YHES-hankkeessa kehitetyt Lappset Group:n Kommunikointipisteet.

Jo nykyresursseilla ja nykyisillä puheterapeuttien työnkuvilla voidaan toki muuttaa työotetta yhteisöllisempään suuntaan. Se ei kuitenkaan riitä. Palveluita tulee pystyä tuottamaan kunnissa pysyvinä palvelurakenteina, esimerkiksi osana varhaiskasvatusta ja perusopetusta. Myös järjestöt on tärkeää ottaa mukaan palvelutuotantoon. Piloteista, hankkeista ja yksittäisistä toimista tulee päästä kohti laajempia pysyviä rakenteita. Muutos ei saa kuitenkaan tarkoittaa sitä, että voidaan vähentää korjaavaa palvelua, jossa on myös lisäystarvetta.

Tulevaisuudessa oikein kohdennetut ennaltaehkäisevät palvelut tulevat kuitenkin vähentämään korjaavien palveluiden tarpeen lisääntymistä ja nopeuttamaan palveluiden piiriin pääsyä, kun palvelutarpeen kertautuminen on ehkäistävissä ohjauksella.